

HELHETSGREPP OM OCH UPPFÖLJNING AV MÄNS VÅLD MOT KVINNOR

Nationellt

JÄMSTÄLLDHETS
MYNDIGHETEN

Helena Spets
Karin Röbbäck de Souza

Sveriges
Kommuner
och Regioner

Kerstin Wanhatalo
Klas Hyllander

Regionalt

Skellefteå
kommun

Åsa Lööv Wesslund

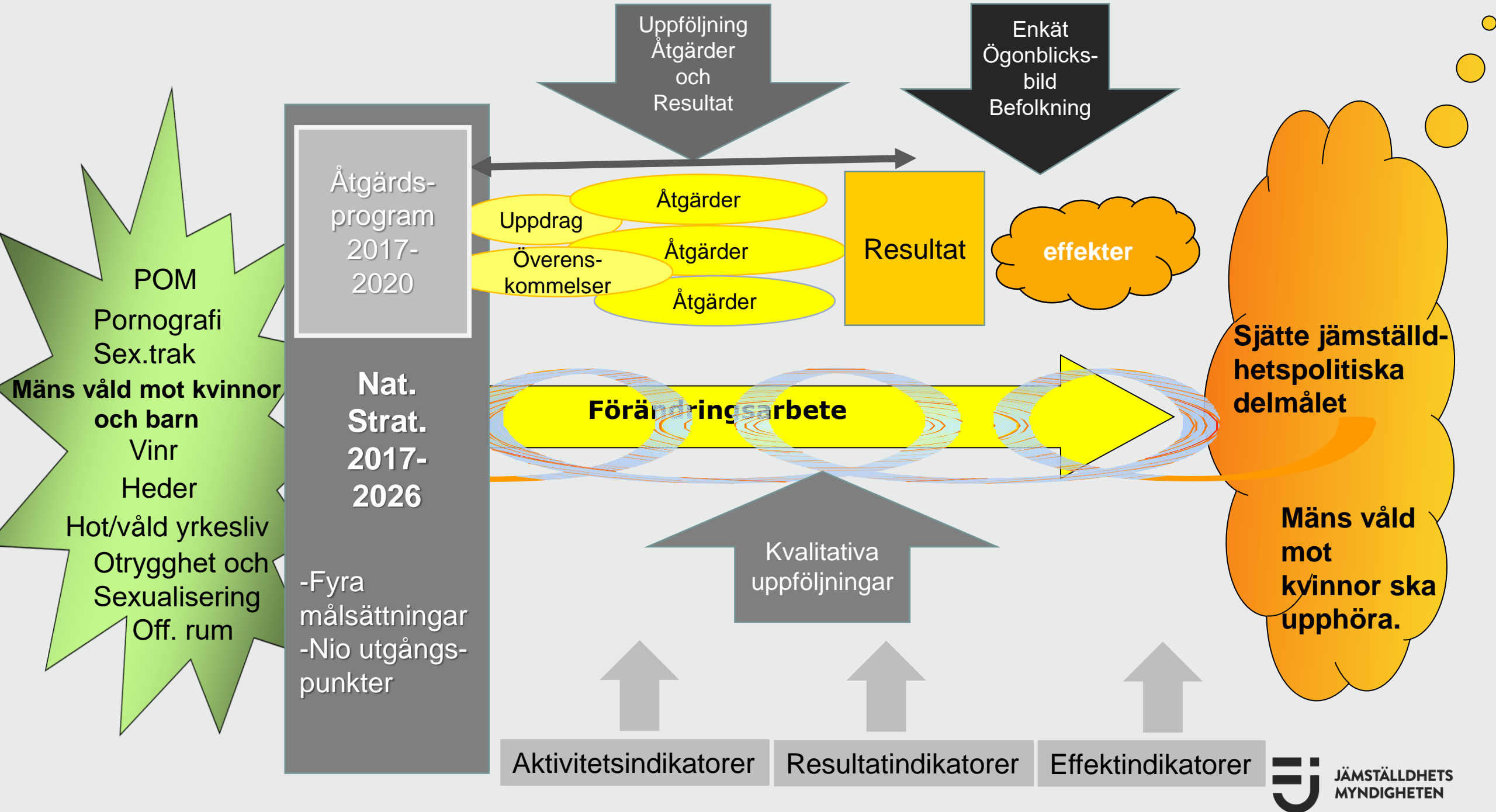
Lokalt

En nationell strategi

Nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, fyra målsättningar:

- 1. Ett utökat och verkningsfullt förebyggande arbete mot våld**
- 2. Förbättrad upptäckt av våld och starkare skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och barn**
- 3. Effektivare brottsbekämpning**
- 4. Förbättrad kunskap och metodutveckling**

Utdrag (kapitel 5, sid 109-155) ur
Makt, mål och myndighet
– feministisk politik för
en jämställd framtid
Skr. 2016/17:10

En nationell strategi

för att förebygga

Arbete pågår!
En första uppföljning av den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor

mäns våld mot

kvinnor

1. en kartläggning och analys av åtgärder som kan relateras till strategin och strategins åtgärdsprogram

Utdrag (kopierat från 13-155) ut
Makt, makt och myndighet
– feministisk politik för

2. en presentation av ett första urval indikatorer för att följa arbetet med strategin samt vad de i dagsläget visar

en jämställdhet

3. en barnrättslig analys av strategin

Skr. 2016/17:10

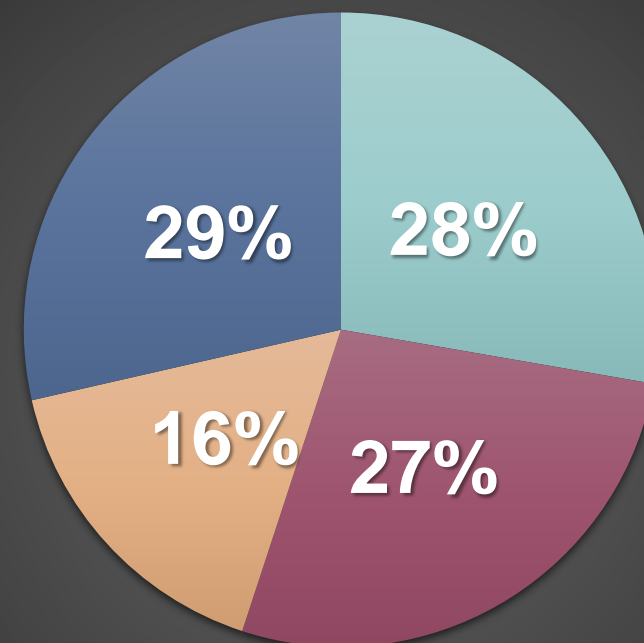
ARBETE PÅGÅR - ÅTGÄRDER

Åtgärder initierade 2017-2019

ÅTGÄRDER -MÅLSÄTTNINGAR

- Över 200 åtgärder utförda av >46 aktörer
 - Stödjande
 - Direkta
 - Integrerade
- Fördelar sig jämt över M1 (28%), M2 (27%) och M4 (29%)
- Färre inom M3 (16%)
- Målsättningarna är överlappande och ömsesidigt beroende:
 - Förbättrad kunskap och metodutveckling har stort genomslag även inom de andra målsättningarna. (66% totalt)
 - Även våldsförbyggande arbete förekommer inom de andra målsättningarna (51% totalt)

Åtgärder fördelade på de fyra målsättningarna

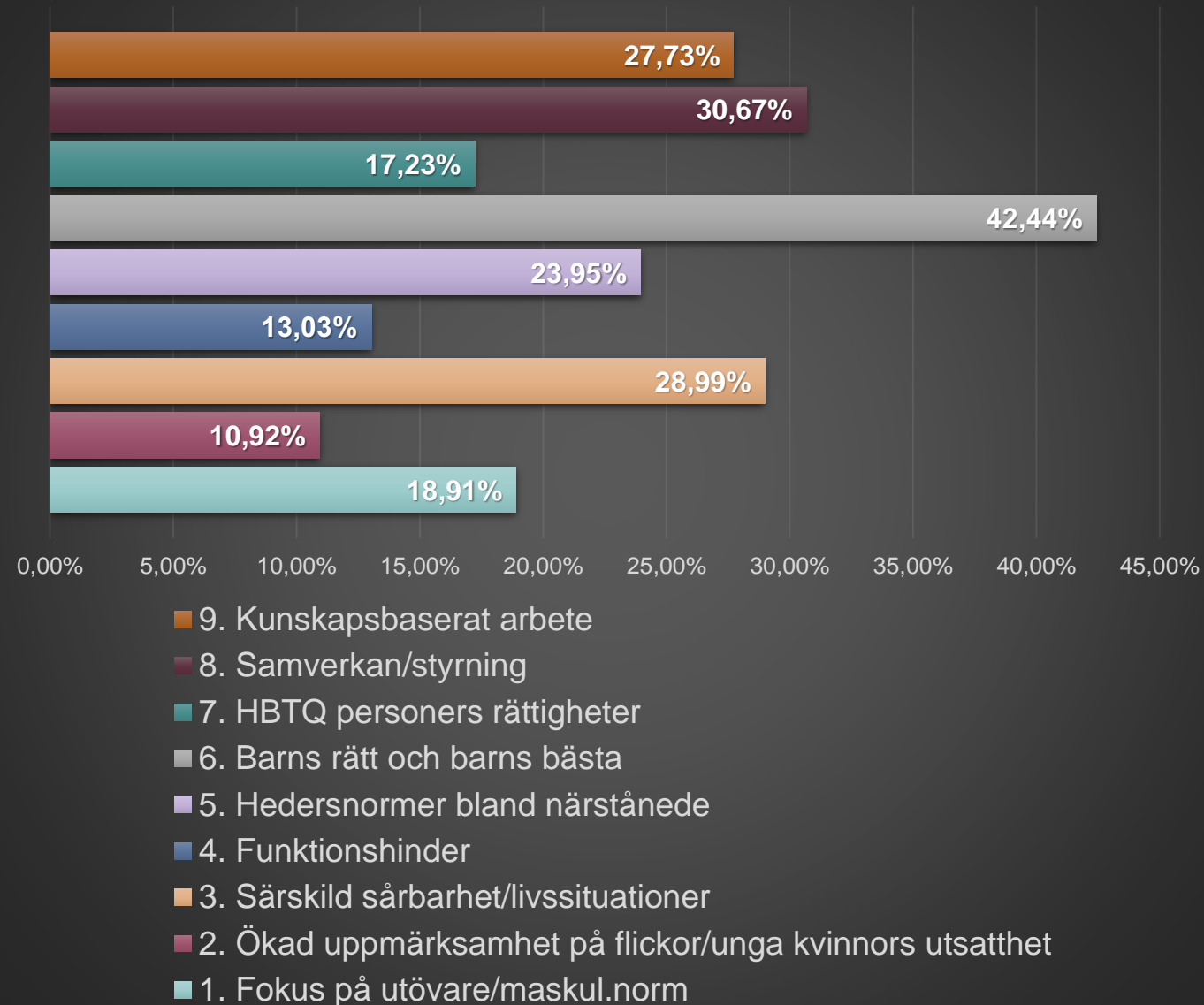

- 1. Ett utökat och verkningsfullt våldsförebyggande arbete
- 2. Förbättrad upptäckt, och starkare stöd och skydd
- 3. Effektivare brottsbekämpning
- 4. Förbättrad kunskap och metodutveckling

UTGÅNGSPUNKTER

- ”Barnets rätt och barnets bästa”: mest förekommande, 42 % av åtgärderna (alla M)
- Heder: 24% av åtgärderna (alla M)
- Utgångspunkterna saknas i uppdragsbeskrivningar:
 - < 90% saknar ”större uppmärksamhet på flickors och unga kvinnors utsatthet för våld” (saknas helt i M 3)
 - > 85% av åtgärderna saknar ”funktionshinderperspektiv” ” (saknas helt i M3)
 - > 80 procent saknar utgångspunkterna ”våld ska förebyggas med fokus på våldsutövare och maskulinitetsnormer” samt ”HBTQ personers rättigheter”
 - > 75% av åtgärderna saknar ”Hedersnormer bland närstående”
- Våldsutövare och maskulinitetsnormer: i 40% av åtgärder inom det våldsförbyggande arbetet (M1) vilket är i linje med strategins avsikter.

Utgångspunkter (% av samtliga åtgärder)

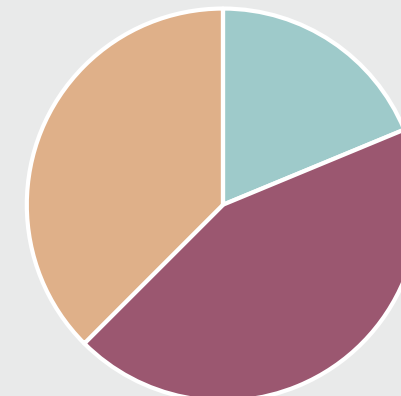
SLUTSATSER OCH ARBETE FRAMÖVER

- **Förbättrad kunskap och metodutveckling:** stort genomslag även inom de andra målsättningarna. (66% totalt). Jämförelse med Brås kartläggning 2010: 67% nu 57% då, mer kunskapsutveckling nu. Verksamhetsutveckling???
- **Fokus på våldsutövare och maskulinitetsnormer:** förekommer inom alla målsättningar (19% totalt). Inom det våldsförbyggande arbetet (M1) inkluderas utgångspunkten med våldsutövare och maskulinitet i nästan 40% av åtgärderna vilket är i linje med strategins avsikter.
- **Effektivare brottsbekämpning(M3):** har minst antal åtgärder (16%), samt saknar utgångspunkterna om funktionshinderperspektiv och större uppmärksamhet på flickors och unga kvinnors utsatthet för våld.
- **Från uppdrag till praktik:** För att analysera i vilken omfattning strategin har realiserats i praktiken är vår ambition är att följa upp och analysera åtgärdernas resultat under 2020/2021.
- **Intressant att analysera:** relationen mellan åtgärder på nationell, regional och lokal nivå, liksom att fånga in åtgärder och resultat som är effekter av olika myndigheters och andra aktörers arbete med jämställdhetsintegrering.
- **Flera intressanta utvecklingsområden:** Ekonomiskt våld, Riskbedömningar, Rutiner för arbetsgivare att upptäcka våld hos medarbetare m.fl.

ARBETE PÅGÅR - INDIKATORER

32 INDIKATORER

- Utgår ifrån Socialstyrelsens (2018) 75 föreslagna indikatorer
- Urvalsgrunder:
 - Det finns data eller statistik för att ta fram den föreslagna indikatorn.
 - Den föreslagna datakällan förväntas kunna användas återkommande under strategiperioden.
 - Det har skett minst ett datainsamlingstillfälle sedan det att strategin satte igång.
- De framtagna indikatorerna fördelar sig på:
 - 6 indikatorer för målsättning 1
 - 14 indikatorer för målsättning 2
 - 12 indikatorer för målsättning 3

■ M1 ■ M2 ■ M3 ■ M4

VAD SÄGER STATISTIKEN?

- En stor andel elever upplever inte att skolan arbetar för att motverka kränkande behandling (35%)
- Andelen flickor som instämmer i stereotypa påståenden har signifikant minskat, men inte för pojkar.
- Kvinnor och flickor rapporterar högre grad av utsatthet för olika typer av sexuellt våld/sexuellt brott (bisexuella kvinnor högre grad våldsutsatta).
- Lagföringsprocenten för våldtäkt mot flicka 15–17 år har ökat något
- 22 % av kommunerna har en aktuell skriftlig rutin för hur skolgången ska säkras för barn i skyddat boende
- 15-32 % har skriftliga överenskommelser om samverkan i enskilda ärenden med externa aktörer
- 62% erbjuder stödsamtal med biståndsbeslut till våldsutövare

ARBETE KVARSTÅR

- Målsättning 1, indikatorer avseende våldsförebyggande arbete riktat till yngre barn och vuxna saknas
- Målsättning 2, indikatorer som bygger på självrapporterad utsatthet i undersökningar saknas för flera olika former av våld
 - Tex saknas indikatorer avseende prostitution och människohandel för sexuella ändamål samt hedersrelaterat våld och förtryck
- Målsättning 3, indikatorer saknas som möjliggör att handläggningstider, bemötande eller stöd till brottsoffren under rättsprocessen kan följas
- Målsättning 4, indikatorer kring metodstöd och kompetensutveckling för yrkesverksamma
- Utveckling generellt:
 - endast 3 indikatorer synliggör funktionsnedsättning,
 - viss brottsoffersstatistik synliggör inte kön
 - Våldsutsatthet kan inte alltid tas fram utifrån nära relation

ARBETE PÅGÅR – EN BARNRÄTTSLIG ANALYS

BARNRÄTTSANALYSEN

- Varför barnrättsanalys?
 - Barnrättsperspektiv övergripande utgångspunkt i strategin
 - Barnkonventionen lag 1/1 2020, SOU 2016:19 visar brister om våld
 - Agenda 2030, mål 16.2 att allt våld mot barn ska upphöra
- Metod:
 - Rättigheterna i barnkonventionen vägleder analysen. Vi problematiserar även det som inte uttrycks explicit i strategin.
 - Grundprinciperna i BK och artiklar om våld, samt barnrättskommitténs kommentarer och rekommendationer
 - Viss redovisning av myndighetsrapporter o forskning
 - Vissa slutsatser i relation till indikatorer och insatser

SLUTSATSER I KORTHET

- Barnets rätt till skydd
 - tydliggörs inte specifikt i alla former av våld
 - tydliggöranden behövs t.ex. för barn med funktionsnedsättningar, kring barn i människohandel och barns utsatthet på nätet
 - normer länkade till våld och maskulinitet begränsar även pojkars tillgång till viktiga rättigheter
- Barns rätt till delaktighet
 - våldsutsatta barn ska skyddas *i* sin delaktighet, inte *från* delaktighet.
- Komplexitet kring relationer mellan föräldrar och barn
 - Barns rättigheter i familjer där det förekommer våld återspeglas inte i strategin, t.ex. i vårdnad, boende och umgängesfrågor

SLUTSATSER I KORTHET (2)

- Fortsatt stöd kring ökad upptäckt behövs i flera verksamheter
- Socialtjänstens arbete med utredning, skydd och stöd
 - Tillsyn visar att allvarliga brister kvarstår. Arbetet måste förbättras!
- Brottsbekämpning
 - Stora variationer mellan Barnahus, enhetlighet behövs (alla barns lika rätt). Tydliggörande mellan konkurrerande perspektiv: skydd - rättssystemet
 - I straffrättsprocesser ska barn och unga inte behandlas som vuxna. I strategin görs inte skillnad på våldsutövare som vuxna och barn
- Barnrättskommittén rekommenderar en ram för nationell samordning när det gäller skydd mot alla former av våld.
 - En samlad handlingsplan mot våld mot barn saknas